

ADATOK A BAKONY-VIDÉK BARLANGJAINAK KÉTSZÁRNYÚ (DIPTERA) FAUNÁJÁHOZ

TÓTH SÁNDOR

H–8420 Zirc, Széchenyi u. 2.
E-mail: flycatcher@vnet.hu

TÓTH, S.: *Data to the Diptera fauna of the caves of Bakony-region*

Abstract: The previous knowledge about the two-winged (Diptera) fauna of the Bakony caves is briefly reviewed. Taking into account previous publications, the present dissertation reports on the occurrence of 49 Diptera species belonging to 16 families in the caves of the Bakony region.

Keywords: Bakony-region, caves, Diptera faunistical records

Bevezetés

Korábban a Bakony-vidéket barlangokban viszonylag szegény hegységként tartották nyilván. Erre azonban alaposan rácsáfoltak a kutatások, melyek eredményeképpen, elsősorban a lét-rejött barlangkutató csoportok (szakosztályok) munkája nyomán, rohamosan nőtt a tág értelemben vett Bakony ismert barlangjainak száma.

Legkorábban feltehetőleg Dudich Endre professzor közölt több dolgozatában izeltlábúakra vonatkozó adatokat a Tapolcai-tavasbarlangból (DUDICH 1925, 1941). Valószínűleg Loksa Imre egyetemi tanár végzett első ízben célzott zoológiai kutatásokat bakonyi barlangokban, közelebb-ről a balatonfüredi Lóczy-barlangban, a Tapolcai-tavasbarlangban és a nagygyörbői Bazaltutca barlangjaiban (LOKSA 1960a, 1960b, 1961). A legjelentősebb barlang-faunisztikai kutatások Eszterhás István isztiméri tanár nevéhez fűződnek, aki elsősorban az Alba Regia-barlang állatvilágának feltárásában ért el jelentős eredményeket, köztük kétszárnyú rovarokra vonatkozókat is (ESZTERHÁS 1984). Külön említést érdemel, hogy ő gyűjtötte az Alba Regia-barlangban a hósúnyogot [*Chionea austriaca* (Christian, 1980)].

A bakonyi barlangok kutatásában is jellemzők a recens, valamint a jelenleg élő gerincesekre, elsősorban denevérekre irányuló vizsgálatok. A gerinctelenekre, ezen belül a kétszárnyúakra vonatkozó kutatási eredmények szaporodása elsősorban a talajcspadázásoknak, valamint a célzott légygyűjtéseknek köszönhető.

Az utóbbi évtizedekben Csermák Zsolt, Schäfer István Zsolt, Katona Lajos Tamás, Kutasi Csaba és a szerző mellett, valószínűleg mások is végeztek (elsősorban talajcspadázással) néhány bakonyi barlangban (Csodabogyós-barlang, Szentgáli-kőlik-barlang, Lóczy-barlang, Takó-barlang stb.) gerinctelenekre vonatkozó intenzív faunakutatást. A jelen dolgozat a talajcspadázásból valamint személyes gyűjtésekből származó kétszárnyú (Diptera) anyag adatait tartalmazza.

Az anyag egy kisebb részét, elsősorban a púposlegyeket (Phoridae) determinálásra korábban kiküldtük Henry Disney specialistának, aki a példányok között több Magyarország faunájára új fajt is talált (DISNEY et al. 2014). A most közölt anyag túlnyomó részét a szerző határozta meg.

A Bakony barlangjaiban az 1970-es évektől magam is gyakran gyűjtöttem, vagy megfigyeltem gerinctelen állatokat, főleg rovarokat, köztük elsősorban a szakterületemhez tartozó kétszárnyúakat (TÓTH 2015). Ezek zöme azonban nem igazi barlanglakó (troglóbiont) légy.

Anyag és módszer

A barlangi kétszárnyúak gyűjtéséhez, a speciális barlangász felszerelésen kívül, nincs szükség drága eszközökre. A személyes kutatás leggyakrabban kézzel, csipesszel vagy szippantó csővel történik. A repülő legyek megfogáshoz ritkábban szükség lehet kisebb rovarhálóra. A legfontosabb gyűjtőeszköz a rendszerint hosszabb ideig a barlangban hagyott, különböző típusú talajcspada (pohárcspada). A gyűjtött kétszárnyúak tárolása alkoholos fiolákba történt.

Eredmények

A vizsgált barlangok jegyzéke

- 1: Cserszegtomaji-kútbarlang, Cserszegtomaj, barlangi kataszter: 4440-2
- 2: Csodabogyós-barlang, Balatonederics, barlangi kataszter: 4440-4
- 3: Pokol-lik-barlang, Kapolcs, barlangi kataszter: 4430-13
- 4: Lóczy-barlang, Balatonfüred, barlangi kataszter: 4462-1
- 5: Szentgáli-kőlik-barlang, Szentgál, barlangi kataszter: 4430-1
- 6: Takó-barlang, Eplény*, barlangi kataszter: 4411-28

A barlangok helye az alábbi térképen (**1. ábra**) látható. Itt célszerű megemlíteni a Takó-barlanggal kapcsolatos problémát*. A barlangkataszter szerint a nevezett barlang Eplényben, pontosabban az Eplény melletti kőbányából nyílik. A terület azonban közigazgatásilag nagy valószínűséggel már nem Eplényhez, hanem (mint pl. az Eplény vasútállomás is) a korábbi Gyula-firatóhoz, illetve annak Veszprémhez csatolása óta, Veszprémhez tartozik [lásd: Magyarország földrajzinév-tára II., Veszprém megye (Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1978)].

Barlangi csapdahelyek, illetve személyes gyűjtések helyei

1. Cserszegtomaji-kút-barlang

(Cserszegtomaj)

2. Csodabogyós-barlang (Balatonederics)

5-ös-terem
Bezengő
Felső-szakasz
Feneketlen-hasadék
Függő-kert
L-akna
Lián-terem
Mescország
Óriás-terem
Poroltó
Szív-terem

3. Pokol-lik-barlang (Kapolcs)

4. Lóczy-barlang (Balatonfüred)

Alsó-terem
Bejárat
Első-terem
Felső-kar
Hátsó-kar
Kápolna
Középső-kar
Középső-kar, lámpa
Kristály-terem

Lejtős-fülke

Meleg-üreg

Meredek-folyosó

Vizes-üreg

5. Szentgáli-kőlik-barlang (Szentgál)

Átcsúszás
Átcsúszás előtt
Bagolyvár balra
Bagolyvár jobbra (Új-terem)
Bagolyvár létránál
Cseppköves előtt létránál
Cseppköves-terem
Cseppköves-terem létránál
Felső-terem a bejáratnál
Keskeny-üreg
Létra alatt
Nagy-terem (Pele-járat)
Régész-járat
Végpont

6. Takó-barlang (Eplény)

Bejárat
Bejárat (8 m)
Első-üreg
Első-üreg/15 m
Legbelső

A szerző dolgozatában röviden áttekinti a bakonyi barlangok kétszárnyú (Diptera) faunájára vonatkozó eddigi ismereteket: DISNEY et al. (2014), ESZTERHÁS (1979, 1984), TÓTH (2015). A jelen dolgozat 16 családhoz tartozó 49 Diptera faj a Bakony-vidék barlangjaiban való előfordulásáról tudósít. A 49 fajból 23 az ún. barlangkedvelő (troglophil), 23 a barlangi vendégek (troglóxének), 4 pedig a barlanglakó (troglóbiont) fajok közé sorolható. Ugyanakkor (a *Sciara humeralis* kivételével), ez utóbbi fajok (*Bradysia forficulata*, *Camptochaeta ofenkaulis*, *Trifleba antricola*) fordultak elő legnagyobb tömegben a vizsgált barlangokban.

A fenti kategóriákba való sorolása inkább csak tájékoztató jellegű. A fajok egy része (különösen a barlangi vendégek) nem ragaszkodik szigorúan az adott barlang meghatározott részéhez. Helyzetüket meghatározhatja a hőmérséklet, a nedvesség, a páratartalom és nem utolsósorban az évszak stb.

Az egyes barlangokból előkerült Diptera fajok tekintetében első helyen (30 fajjal) a Takó-barlang áll. Mivel azonban ezek zöme a bejárat közeléből származik, érthető módon ebből a barlangból ismerjük a legtöbb (14) barlangi vendég fajt.

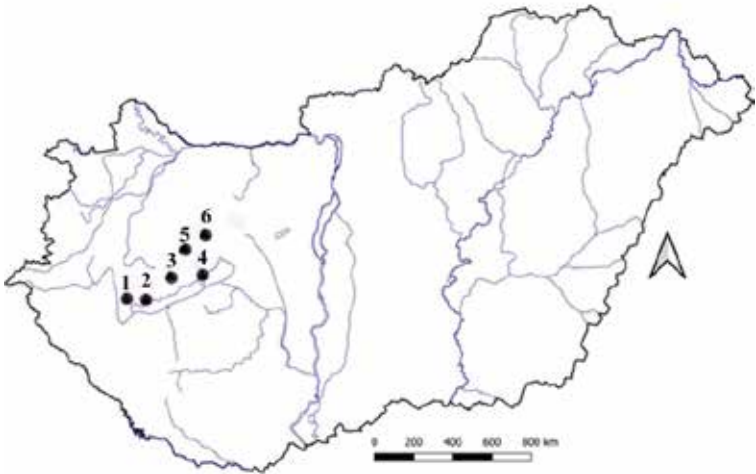
A második a Szentgáli-kőlik-barlang (26 faj), ahonnan azonban mindössze 6 barlangi vendég fajt gyűjtöttünk. Ott fajok többsége (16) barlangkedvelő elemnek bizonyult. Mindössze 4 a barlanglakó faj.

A harmadik a Pokol-lik-barlang (23 faj), ahonnan a rendelkezésre álló adatok alapján 11 barlangkedvelő, 6 barlangi vendég és 3 barlanglakó fajt sikerült kimutatni.

Negyedik 19 fajjal a Lóczy-barlang, ahonnan 10 barlangkedvelő, 6 barlangi vendég és 3 barlanglakó kétszárnyú faj került elő.

Az ötödik a sorban a csaknem ugyanannyi (17) fajjal a Csodabogyós-barlang, ahonnan 8 barlangkedvelő, 5 barlangi vendég és 4 barlanglakó faj került elő.

Végül hatodik a Cserszegtomaji-kútbarlang, ahol csupán 5 barlangkedvelő, 1 barlanglakó és 1 barlangi vendég került elő. Ezeket az adatokat az **1. táblázat** tartalmazza.

1. ábra: A Bakony-vidék jelen dolgozatban szereplő barlangjainak helye

1. táblázat: A jelen dolgozatban szereplő barlangokban gyűjtött Diptera fajok összesített jegyzéke

Család	Faj	Megjegyzés	Cserszegtomaji-kút-barlang	Csodabogyós-barlang	Pokol-lik-barlang	Lóczy-barlang	Szentgáli-kőlik-barlang	Takó-barlang	Összesen
Trichoceridae	<i>Trichocera hiemalis</i> (De Geer, 1776)	trogloxén			x	x	x	x	4
	<i>Trichocera regelationis</i> (Linnaeus, 1758)	trogloxén			x				1
	<i>Trichocera maculipennis</i> Meigen, 1818	trogloxén					x	x	2
Bibionidae	<i>Bibio marci</i> (Linnaeus, 1758)	trogloxén					x	x	2

Család	Faj	Megjegyzés	Cserszegtömaji- kút-barlang	Csodabogyós- barlang	Pokol-lik-barlang	Lóczy-barlang	Szentgáli-kőlik- barlang	Takó-barlang	Összesen
	<i>Penthetria funebris</i> Meigen, 1804	trogloxén			x			x	2
Sciaridae	<i>Bradysia forficulata</i> (Bezzi, 1914)	troglobiont		x	x	x	x	x	5
	<i>Camptochaeta ofenkaulis</i> (Lengersdorf, 1925)	troglobiont		x	x	x	x	x	5
	<i>Sciara humeralis</i> Zetterstedt, 1851	troglobiont		x			x		2
Mycetophilidae	<i>Cordyla fasciata</i> Meigen, 1830	troglophil		x	x	x	x		4
	<i>Mycetophila fungorum</i> (De Geer, 1776)	troglophil		x	x		x	x	4
Psychodidae	<i>Phlebotomus perfiliewi</i> Parrot, 1930	troglophil			x	x			2
Culicidae	<i>Anopheles maculipennis</i> Meigen, 1818	troglophil			x	x		x	3
	<i>Culex hortensis</i> Ficalbi, 1890	trogloxén				x		x	2
	<i>Culex pipiens</i> Linnaeus, 1758	troglophil		x	x	x	x	x	5
	<i>Culiseta annulata</i> (Schränk, 1776)	troglophil				x		x	2
	<i>Ochlerotatus cantans</i> (Meigen, 1818)	trogloxén						x	1
	<i>Uranotaenia unguiculata</i> Edwards, 1913	troglophil					x	x	2
Tipulidae	<i>Dictenidia bimaculata</i> (Linnaeus, 1761)	trogloxén			x				1
	<i>Nephrotoma appendicu- lata</i> Pierre, 1919	trogloxén						x	1
	<i>Tipula pseudovariipennis</i> Czizek, 1912	trogloxén						x	1
Limoniidae	<i>Chionea austriaca</i> (Christian, 1980)	troglophil					x	x	2
	<i>Limonia nigropunctata</i> (Schummel, 1829)	trogloxén				x			1
	<i>Limonia nubeculosa</i> Meigen, 1804	trogloxén		x			x		2
	<i>Limonia pannonica</i> (Kowarz, 1868)	troglophil				x		x	2
	<i>Rhipidia maculata</i> Meigen, 1818	trogloxén		x					1

Család	Faj	Megjegyzés	Cserszegtomaj- kút-barlang	Csodabogyós- barlang	Pokol-lik-barlang	Lóczy-barlang	Szentgáli-kőlik- barlang	Takó-barlang	Összesen
Phoridae	<i>Borophaga bennetti</i> Disney, 2010	troglophil	x		x		x		3
	<i>Diplonevra floescens</i> (Turton, 1801)	troglophil	x		x		x		3
	<i>Megaselia breviterga</i> (Lundbeck, 1920)	troglophil	x				x		2
	<i>Megaselia pleuralis</i> (Wood, 1909)	troglophil			x		x		2
	<i>Megaselia posticata</i> (Strobl, 1898)	troglophil		x	x		x	x	4
	<i>Megaselia rufipes</i> (Meigen, 1804)	troglophil		x	x		x	x	4
	<i>Megaselia tenebricola</i> Schmitz, 1934	troglophil		x	x	x	x		4
	<i>Megaselia vernalis</i> (Wood, 1909)	troglophil			x		x		2
	<i>Triphleba antricola</i> (Schmitz, 1918)	troglobiont	x	x	x	x	x	x	6
Platystoma- tidae	<i>Platystoma seminationis</i> (Fabricius, 1775)	trogloxén	x					x	2
Dryomyzidae	<i>Dryomyza analis</i> Fallén, 1820	trogloxén		x		x	x	x	4
Heleomyzidae	<i>Heteromyza atricornis</i> (Meigen, 1830)	troglophil						x	1
	<i>Heteromyza captioza</i> (Gorodkov, 1962)	troglophil	x	x		x	x	x	5
	<i>Suillia lurida</i> (Meigen, 1830)	troglophil						x	1
Sphaeroceridae	<i>Limosina silvatica</i> (Meigen, 1830)	troglophil				x	x		2
	<i>Sphaerocera curvipes</i> Latreille, 1805	troglophil	x	x			x	x	4
	<i>Telomerina flavipes</i> (Meigen, 1830)	troglophil				x	x		2
Muscidae	<i>Hydrotaea irritans</i> (Fallén, 1823)	trogloxén			x	x			2
Calliphoridae	<i>Pollenia rudis</i> (Fabricius, 1794)	trogloxén						x	1
	<i>Calliphora vicina</i> Robineau-Desvoidy, 1830	trogloxén		x	x				2

Család	Faj	Megjegyzés	Csersegtomaj- kút-barlang	Csodabogyós- barlang	Pokol-lik-barlang	Lóczy-barlang	Szentgáli-kőlik- barlang	Takó-barlang	Összesen
	<i>Calliphora uralensis</i> Villeneuve, 1922	trogloxén			x			x	2
	<i>Calliphora vomitoria</i> (Linnaeus, 1758)	trogloxén					x	x	2
	<i>Lucilia caesar</i> (Linnaeus, 1758)	trogloxén			x	x			2
Hyppoboscidae	<i>Lipoptena cervi</i> (Linnaeus, 1758)	trogloxén		x				x	2
Összes			7	17	23	19	26	30	

**A gyűjtők neve és a dolgozatban
alkalmazott monogramja:**

Csermák Zsolt	CSE
Katona Lajos Tamás	KLT
Kutasi Csaba	KCS
Piri Attila	PA
Schäffer István	SCH
Takács Ferdinánd	TF
Tóth Sándor	TS

A gyűjtés módja és jelölése a dolgozatban:

Egyelés csipesszel (kézzel)	ecs
Egyelés szippantóval	esz
Talajcsapda	tcs

A fajok jegyzéke a gyűjtési adatokkal

NEMATOCERA – Fonalscspáúk

Trichoceridae – Téli szúnyogok

Hosszú szárnyú és lábú, 3–5 mm nagyságú szúnyogok. Általában ősztől tavaszig rajzanak, jellemzően inkább napos időben. Tavasztól őszig hideg helyeken, pincékben és főleg barlangokban találhatók. Lárvaik avarban, gombákban, korhadó növényi anyagokban fejlődnek. Magyarországon területéről 16 faj előfordulásáról tudunk. A bakonyi barlangokból eddig 3 faj került elő.

Trichocera hiemalis (De Geer, 1776) – Szentgáli-kőlik-barlang: 2011.03.25., 2♀, TS, esz – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2012.03.24.-10.25., 3♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 2♀, CSE-KLT, tcs – Lóczy-barlang: 2011.02.04., 2♀, KLT-KCS, esz – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 1♀, KCS, tcs; 2012.11.13.-2013.05.22., 3♂ 2♀, KLT, tcs – Takó-barlang: 2015.01.30.-2015.09.09., 3♀, KL-KCS, tcs – Takó-barlang: Bejárat, 2009.12.06., 1♀, TS, esz – Takó-barlang: Bejárat, 8 m, 2009.12.05-2010.01.30., 1♀, KLT, tcs – Takó-barlang: Legbelső, 2009.12.05-2010.01.30., 1♀, KLT, tcs.

Trichocera regationis (Linnaeus, 1758) – Pokol-lik-barlang, 2011.01.18., 1♂, TS.

Trichocera maculipennis Meigen, 1818 – Szentgáli-kőlik-barlang: 2011.03.25., 1♀, TS, esz – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2012.03.24.-10.25., 1♂, KLT-CSE, tcs – Takó-barlang: Bejárat, 2009.12.06., 2♀, TS, esz.

Bibionidae – Bársonylegyek

Közepes és kisebb, részben lomha mozgású kétszárnyúak. Lárvaik többnyire talajban, korhadékokban fejlődnek. A 18 ismert hazai faj közül egy repülni nem tudó, a talajon mászkáló faj (*Penthetria funebris*) valószínűleg véletlenül jutott barlangba.

Bibio marci (Linnaeus, 1758) – Szentgáli-kőlik-barlang: Bejárat, 2012.03.24., 1♂ 3♀, KLT – Takó-barlang: Bejárat, 2009.03.06-05.09., 2♂ 1♀, KCS-KLT, tcs – Takó-barlang: Első-üreg, 2009.03.06-05.09., 3♀, KCS-KLT, tcs – 2009.11.18., 1♀, KLT.

Penthetria funebris Meigen, 1804 – Pokol-lik-barlang: 2012.11.13.-2013.05.22., 3♂ 2♀, KLT, tcs – Takó-barlang: Első-üreg, 2009.03.06-05.09., 2♀, KCS-KLT, tcs – Takó-barlang: Bejárat: 2009.11.18., 1♀, KLT.

Sciariidae – Árnyéklegyek

Kicsi, 1–3 mm-es imágóik többnyire árnyékos, nedves környezetben élnek, vannak közöttük tipikus barlanglakó (troglobiont) szervezetek is. Nagyobb család, a hazai fajok számát 200-nál többre becsülik. Közülük két gyakorit (*Bradysia forficulata*, *Camptochaeta ofenkaulis*) már számos bakonyi barlangban is megtaláltunk.

Bradysia forficulata (Bezzi, 1914) – Csodabogyós-barlang: Bezengő, 2009.12.17-2010.02.27., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 6♂ 25♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 3♂ 21♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 23♂ 62♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Feneketlen-hasadék, 2009.12.17-2010.02.27., 23♂ 45♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-05.05., 2♂ 11♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 4♂ 16♀, KLT-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Függőkert, 2009.12.17-2010.02.27., 3♂ 42♀, KLT-KCS, tcs; 2010.06.05-10.19., 6♂ 41♀, KLT-CSE, tcs; 2010.02.27-06.05., 8♂ 13♀, KLT, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 3♂ 5♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: 5-ös-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 8♂ 23♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 1♂ 13♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 1♂ 12♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 3♂ 19♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 16♂ 38♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: L-akna, 2009.12.17-2010.02.27., 9♂ 23♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 12♂ 53♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 8♂ 61♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 1♂ 15♀, KCS-KLT-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 29♂ 184♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Lián-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 1♂ 14♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 3♂ 9♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 5♂ 38♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 2♂ 4♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Meseország, 2009.12.17-2010.02.27., 1♂ 8♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 5♂ 22♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 23♂ 57♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 1♂ 4♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 1♂ 18♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 16♂ 22♀, KLT, tcs; 2010.02.27-06.05., 4♂ 31♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 1♂ 7♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 6♂ 221♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 1♂ 17♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Poroltó, 2009.12.17-2010.02.27., 4♂ 23♀, KLT, tcs; 2010.02.27-06.05., 5♂ 2♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 5♂ 17♀, KLT-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 2♂ 4♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Szív-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 1♂ 5♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 1♂ 4♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 3♂ 4♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 3♂ 9♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 1♂ 7♀, KLT-KCS, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Átcsúszás előtt, 2012.03.24-2012.10.25., 8♂ 3♀, KLT-CSE, tcs – 2011.03.25-07.29., 2♂ 1♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, balra, 2011.03.25-07.29., 2♂ 3♀, KLT-PA, tcs – 2012.03.24-10.25., 2♂ 1♀, KLT-KCS – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, guanónál, 2011.03.25-07.29., 1♂, KLT-PA, tcs; 2011.11.27.-2012.03.24., 3♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra Új-terem, 2011.03.25-07.29., 1♂ 1♀, KLT-PA, tcs – 2011.10.27.-2012.03.24., 22♂ 11♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, létránál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2011.03.25-07.29., 3♂ 4♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24-10.25., 11♂ 3♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves előtt, a létránál, 2011.03.25-07.29., 3♂ 4♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem, a bejáratánál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs; 2011.11.27.-2012.03.24., 3♂ 2♀, CSE-KLT, tcs – 2012.03.24-10.25., 7♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.03.25-07.29., 1♂ 6♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Létra alatt, 2011.03.25-07.29., 1♂ 3♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24-10.25., 8♂ 3♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.03.25-07.29., 3♂ 84♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24-10.25., 1♂, 12♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.11.27.-2012.03.24., 3♂, CSE-KLT, tcs; 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀,

KLT-PA, tcs; 2012.03.24.-10.25., 7♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Végpont, 2011.03.25-07.29., 1♂ 6♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24.-10.25., 4♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Lóczy-barlang: 2010.11.25., 1♂, CSE, esz – Lóczy-barlang: Alsó-terem, 2011.09.25-2012.03.26., 23♂ 14♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Első-kar, 2010.11.25-2011.02.04., 12♂ 23♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Felső-terem, 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 1♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Hátsó-kar, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 1♀, CSE-KCS-KLT, tcs; 2011.04.29-06.28., 3♂ 8♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 4♂ 18♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 3♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Kápolna, 2011.06.28-09.25., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 2♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Középső-kar, 2011.02.04-04.29., 2♂ 1♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 1♂ 5♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 3♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Középső-kar, lámpa, 2011.02.04-04.29., 3♂ 14♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Kristály-üreg, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 1♀, CSE-KLT-KCS, tcs; 2011.02.04-04.29., 2♂ 7♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 12♂ 27♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 2♂ 4♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 1♀, CSE-KLT-KCS – Lóczy-barlang: Lejtős-fülke, 2011.06.28-09.25., 5♂ 2♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Meleg-üreg, 2011.02.04-04.29., 3♂ 2♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Meredek-folyosó, 2011.02.04-04.29., 14♂ 3♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 8♂ 17♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 3♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 53♂ 31♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Vizes-üreg, 1911.06.28-09.25., 7♂ 5♀, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 2♂ 4♀, KCS, tcs; 2012.03.28-07.05., 2♂ 6♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 23♂ 48♀, KCS, tcs – Takó-barlang: Bejárat, 8 m, 2009.03.06-05.09., 2♂ 5♀, KCS-KLT, tcs; 2009.11.18.-2009.12.05., 1♀, KLT; 2009.12.05-2010.01.30., 2♂ 1♀, KLT, tcs – Takó-barlang: Első-üreg, 15 m, 2009.12.05-2010.01.30., 3♂ 11♀, KLT, tcs – Takó-barlang: Legbelső, 2009.03.06-05.09., 3♂ 4♀, KCS-KLT, tcs; 2009.12.05-2010.01.30., 13♂ 47♀, KLT, tcs.

Camptochaeta ofenkaulis (Lengersdorf, 1925) – Csodabogyós-barlang: Feneketlen-hasadék, 2010.10.19-2011.01.13., 1♂ 2♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Függőkert, 2010.02.27-06.05., 2♂ 1♀, KLT, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 1♂ 2♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: 5-ös-terem, 2011.07.22-10.05., 1♂ 4♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: L-akna, 2011.07.22-10.05., 8♂ 54♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Meseország, 2011.07.22-10.05., 2♂ 36♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2011.07.22-10.05., 5♂ 6♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Poroltó, 2010.02.27-06.05., 5♂ 2♀, KLT, tcs – Csodabogyós-barlang: Szív-terem, 2010.06.05-10.19., 1♂ 9♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Cseppkőves-terem, 2012.03.24.-10.25., 3♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Létra alatt, 2012.03.24.-10.25., 2♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.11.27.-2012.03.24., 1♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27-2012.03.24., 9♂ 2♀, CSE-KLT, tcs – Lóczy-barlang: Alsó-terem, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 4♀, CSE-KCS-KLT, tcs – Lóczy-barlang: Első-kar, 2010.11.25-2011.02.04., 2♂ 3♀, CSE-KLT-KCS, tcs; 2011.02.04-04.29., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Felső-terem, Kémény, 2011.04.29-06.28., 1♂ 2♀, CSE, tcs. – Lóczy-barlang: Hátsó-kar, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 2♀, CSE-KCS-KLT, tcs; 2011.02.04-04.29., 2♂ 3♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 6♂ 2♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 3♂ 21♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Kápolna, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 3♀, CSE-KCS-KLT, tcs; 2011.02.04-04.29., 1♂ 3♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Középső-kar, lámpa, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 3♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Lóczy-barlang: Kristály-üreg, 2010.11.25-2011.02.04., 3♂ 2♀, CSE-KCS-KLT, tcs; Lóczy-barlang: Lejtős-fülke, 2011.06.28-09.25., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Meleg-üreg, 2011.04.29-06.28., 2♂ 3♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Meredek-folyosó, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 2♀, CSE-KCS, tcs; 2011.02.04-04.29., 4♂ 1♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 22♂ 48♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 45♂ 126♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Vizes-üreg, 2011.04.29-06.28., 1♂ 4♀, KLT-KCS, tcs – Takó-barlang: Bejárat (8 méter), 2009.05.10.-07.08., 1♂, KLT, tcs – Takó-barlang: Legbelső, 2009.05.09-12.05., 14♂ 27♀, KCS-KLT, tcs.

Sciara humeralis Zetterstedt, 1851 – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27, 1♂, KLT, tcs – Csodabogyós-barlang: Szív-terem, 2010.10.19-2011.01.13., 1♂, KLT-KCS-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Cseppkőves-terem, 2012.03.24.-10.25., 2♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Végpont, 2012.03.24.-10.25., 1♂ 1♀, KLT-CSE, tcs.

Mycetophilidae – Gombaszúnyogok

Lárvaik főleg gombákban és különböző korhadó anyagokban fejlődnek. Imágóik rendszerint párás, nedves helyeken, kisebb-nagyobb üregekben, gyakran barlangokban tanyáznak, sokszor tömegesen. Eddig 245 taxon hazai előfordulására van adatunk, de a Magyarországon élő fajok számát ennek duplájára becsülik.

Cordyla fasciata Meigen, 1830 – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27, 2♂, KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: 2011.03.25., 1♂, KCS – Szentgáli-kőlik-barlang: Áteszűzés előtt, KLT-CSE, tcs, 2012.03.24.-2012.10.25., 7♂ 5♀ – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 2♂ 5♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 7♂ 2♀, KLT-PA, tcs; Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves előtt, a létránál, 2011.03.25-07.29., 1♂, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2012.03.24.-10.25., 2♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Létra alatt, 2012.03.24.-10.25., 7♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.11.27.-2012.03.24., 3♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – 2012.03.24.-10.25., 4♂, 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.11.27.-2012.03.24., 4♂, CSE-KLT, tcs. Szentgáli-kőlik-barlang: Végpont, 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂, KLT-CSE, tcs, 2012.03.24.-10.25., 1♂, KLT-CSE, tcs, Lóczy-barlang: 2010.11.25., 1♂ 1♀, CSE, esz – Lóczy-barlang: Alsó-terem, 2011.09.25-2012.03.26., 2♂ 1♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Bejárat, 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 2♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Lejtős-fülke, 2011.04.29-06.28., 1♂, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 2♂ 1♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Kápolna, 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 1♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.03.28-07.05., 1♂ 1♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 1♂, KCS, tcs.

Mycetophila fungorum (De Geer, 1776) – Csodabogyós-barlang: Lián-terem, 2010.06.05-10.19., 1♂ 1♀, KLT-CSE, tcs, Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 21♂ 5♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2012.03.24.-10.25., 5♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2012.03.24.-10.25., 3♂, 4♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Végpont, 2011.11.27.-2012.03.24., 1♂, KLT-CSE, tcs; 2012.03.24.-10.25., 2♂ 1♀, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 1♂, KCS, tcs; 2012.11.13.-2013.05.22., 4♂ 2♀, KLT, tcs – Takó-barlang: Bejárat, 2017.08.11., 2♀, TS, esz.

Psychodidae – Lepkeszúnyogok

Imágóik főleg nedves és árnyékos helyeken tanyáznak, gyakran előfordulnak lakásokban is. Az irodalom (SZABÓ 1983) 56 fajt említ Magyarországról, de a továbbiakban még közel ennyi taxon kimutatása várható. Bakonyi barlangból eddig csupán egy faj került elő.

Phlebotomus sp. – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2012.03.24.-10.25., 2♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂, KLT-CSE, tcs – Cserszegtomaji-kút-barlang: 2011.07.22.-10.05., 1♂, TF-CSE, tcs – Lóczy-barlang: Bejárat, 2011.06.28-09.25., 2♂, KLT-KCS, tcs.

Phlebotomus perflüewi Parrot, 1930 – Cserszegtomaji-kút-barlang: 2011.07.22.-10.05., 1♂, TF-CSE, tcs – Lóczy-barlang: Bejárat, 2011.06.28-09.25., 1♂, KLT-KCS, esz; 2011.06.28-09.25., 1♂, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang, 2012.03.28., 3♂, TS, esz.

Culicidae – Csípőszúnyogok

Imágóik nappal többnyire párás, árnyékos helyeken tartózkodnak, főleg estefelé rajzanak. Néhány faj az embert is gyakran támadó kellemetlen vérszívó. Nőstényeik gyakran telelnek épületekben, pincékben és barlangokban. A jelenleg ismert hazai taxonok száma 52, közülük 9 fajt és 1 alfajt (biotípus) megtaláltunk már bakonyi barlangokban is.

Anopheles maculipennis Meigen, 1818 – Lóczy-barlang: 2011.02.04., 1♀, KLT-KCS, esz – Pokol-lik-barlang, 2012.03.28., 1♀, TS, esz – Takó-barlang: Bejárat, 2009.12.06., 3♀, TS, esz; 2017.08.11., 1♂ 5♀, TS, esz. (**2. ábra**)

Culex hortensis Ficalbi, 1890 – Lóczy-barlang: 2011.02.04., 1♀, KLT-KCS, esz – Takó-barlang: Bejárat, 2009.12.06., 2♀, TS, esz.

2. ábra: Foltos maláriaszúnyog
(*Anopheles maculipennis*)
(Fotó: Tóth Sándor)

Culex pipiens Linnaeus, 1758 – Csodabogyós-barlang: Felső-szakasz, 2009.12.17., 12♀, KCS, esz – Csodabogyós-barlang: Poroltó, 2010.06.05-10.19., 1♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bejárat, 2012.03.24., 3♂ 2♀, TS, esz – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 4♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 5♀, KLT-PA, tcs; Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves előtt, a létránál, 2011.03.25-07.29., 2♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.11.27.-2012.03.27., 1♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.11.27.-2012.03.24., 7♀, KLT-CSE, tcs – Lóczy-barlang: 2010.11.25., 8♀, CSE, esz; 2011.02.04., 42♀, KLT-KCS, esz – Lóczy-barlang: Bejárat, 2012.02.04-04.29., 1♀, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang, 2012.03.28., 7♀, TS, esz – Takó-barlang: Bejárat, 2009.03.06-05.09., 3♀, KCS-KLT, tcs; 2009.11.18-12.05., 1♀, TS, esz – Takó-barlang: Legbelső, 2009.05.09-12.05., 2♀, KCS-KLT. (3. ábra)

3. ábra: Dalos szúnyog
(*Culex pipiens*)
(Fotó: Tóth Sándor)

Culiseta annulata (Schränk, 1776) – Lóczy-barlang: Bejárat, 2010.11.25., 1♀, CSE, esz; 2011.02.04., 1♀, KLT-KCS, esz – Takó-barlang: Bejárat, 2009.12.06., 1♀, TS, esz.

Ochlerotatus cantans (Meigen, 1818) – Takó-barlang: Bejárat, 2009.07.08-11.18., 1♀, KCS-KLT, tcs.

Uranotaenia unguiculata Edwards, 1913 – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2012.03.24.-10.25., 2♀, KLT-CSE, tcs – Takó-barlang: Bejárat, 2009.12.06., 1♀, TS, esz.

Tipulidae – Lószúnyogok

Elsősorban árnyékos és nedves élőhelyeken tartózkodó, közepes és nagyobb termetű szúnyogok. Lárvaik nedves talajban, főleg növények gyökereivel táplálkoznak. A Magyarországról ismert fajok száma meghaladja a 80-at, de a fauna még nincs alaposan feltárva.

Dictenidia bimaculata (Linnaeus, 1761) – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 1♂, KCS, tcs.

Nephrotoma appendiculata Pierre, 1919 – Takó-barlang: Bejárat, 2009.03.06-05.09., 2♀, KCS-KLT, tcs.

Tipula pseudovariipennis Czizek, 1912 – Takó-barlang: Bejárat, 2009.03.06-05.09., 1♂, KCS-KLT, tcs.

Limoniidae – Iszapszúnyogok

Imágóik általában nedves, árnyékos helyeken élnek. A hímek főleg hajnalban és alkonyatkor gyakran csoportosan rajzanak. Jelenleg 116 taxon hazai előfordulása tekinthető bizonyítottnak (STARÝ & PAPP 2001). Közülük bakonyi barlangokban 9 fajt sikerült megtalálni.

Chionea austriaca (Christian, 1980) – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.11.27.-2012.03.24., 1♂, CSE-KLT, tcs – Takó-barlang: Legbelső, 2009.05.09-12.05., 1♂, KCS-KLT, tcs.

Limonia nigropunctata (Schummel, 1829) – Lóczy-barlang: Lejtős-fülke, 2011.04.29-06.28., 1♂, KLT-KCS, tcs.

Limonia nubeculosa Meigen, 1804 – Csodabogyós-barlang: 2010.06.05., 2♂ 1♀, KLT – Szentgáli-kőlik-barlang: 2011.03.25., 1♀, TS, esz – Szentgáli-kőlik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.11.27.-2012.03.27., 3♂, CSE-KLT, tcs.

Limonia pannonica (Kowarz, 1868) – Takó-barlang: Első-üreg/15 m, 2009.03.06-05.09., 1♀, KCS-KLT, tcs – Lóczy-barlang: Bejárat, 2011.06.28-09.25., 1♂, KLT-KCS, tcs.

Rhipidia maculata Meigen, 1818 – Csodabogyós-barlang: 2010.06.05., 1♂, KLT, tcs.

BRACHYCERA – Rövidcsápúak

Phoridae – Púposlegyek

A kifejlett legyek általában az avarban mászkálnak, csak ritkán és többnyire árnyékos helyeken röpködnek. A Bakony barlangjaiban is gyakoriak. Lárvaik elhalt gerinctelen, valamint gerinces álatokban, gombában, hangyabolyban stb. fejlődnek. Magyarországon 100-nál több fajuk él, a fauna még nincs teljesen kikutatva.

Borophaga bennetti Disney, 2010 – Csodabogyós-barlang: Bezengő: 2010.10.19-2011.01.13., 2♂, KLT-KCS-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves előtt, a létránál, 2011.11.27.-2012.03.24., 1♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.11.27.-2012.03.24., 3♂, CSE-KLT, tcs – Pokol-lik-barlang: 2009.12.17-2010.02.27., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs; 2012.03.28-07.05., 2♂ 1♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 1♂ 2♀, KCS, tcs. – Csak a közelmúltban közölték Magyarország faunájára új fajként (DISNEY et al. 2014)

Diplonevra florensens (Turton, 1801) (Sy. *D. florum* (Fabricius)). – Csodabogyós-barlang: Fenekeetlen-hasadék, 2009.12.17-2010.02.27., 3♂, KLT-KCS, tcs; 2010.06.05-10.19., 1♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Lián-terem, 2010.02.27-06.05., 2♂ 1♀, KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 2♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves előtt, a létránál, 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2012.03.24.-10.25., 1♂, KLT-CSE, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.03.28-07.05., 1♂ 3♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 85♂ 204♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 6♂ 11♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 29♂ 58♀, KCS, tcs.

Megaselia breviterga (Lundbeck, 1920) – Csodabogyós-barlang: Függőkert, 2010.06.05-10.19., 1♂ 1♀, KLT-CSE, tcs; Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2012.03.24.-10.25., 1♂, KLT-CSE, tcs – Takó-barlang: Legbelső, 2009.12.05-2010.01.30., 2♂, KLT, tcs. – Nemrég közölték Magyarország faunájára új fajként (DISNEY et al. 2014).

Megaselia pleuralis (Wood, 1909). – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2012.03.24.-10.25., 1♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra Új-terem, 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 1♂, KCS, tcs.

Megaselia posticata (Strobl, 1898) – Csodabogyós-barlang: Lián-terem, 2010.06.05-10.19., 1♂ 3♀, KLT-CSE, tcs; Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 5♂ 2♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves előtt, a létránál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 1♂, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2012.03.24.-10.25., 1♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.11.27.-2012.03.27., 2♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Létra alatt, 2012.03.24.-10.25., 3♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.11.27.-2012.03.24., 1♂, CSE-KLT, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.03.28-2012.07.05., 1♂ 3♀, KCS, tcs – Takó-barlang, Bejárat (8 méter), 2009.05.10.-07.08., 1♂, KLT, tcs.

Megaselia rufipes (Meigen, 1804) – Csodabogyós-barlang: Meseország, 2010.02.27-05.05., 5♂ 1♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 2♂ 1♀, KLT-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 1♂ 5♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27, 2♂, KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Átszűzés előtt, 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂ 2♀, CSE-KLT, tcs; 2012.03.24.-2012.10.25., 1♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves előtt, a létránál, 2011.11.27.-2012.03.24., 3♂ 1♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 1♂, KLT-PA, tcs; Szentgáli-kőlik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.11.27.-2012.03.27., 4♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.11.27.-2012.03.24., 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂, CSE-KLT, tcs; 2012.03.24.-10.25., 3♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Végpont, 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂ 4♀, KLT-CSE, tcs; 2012.03.24.-10.25., 3♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.03.28-07.05., 3♂ 2♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 4♂, KCS, tcs – Takó-barlang: Első-üreg, 15 m, 2009.12.05-2010.01.30., 1♂ 11♀, KLT, tcs.

Megaselia tenebricola Schmitz, 1934 – Csodabogyós-barlang: Meseország, 2010.02.27-06.05., 1♂ 1♀, KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2012.03.24.-10.25., 1♂, KLT-CSE, tcs – Lóczy-barlang: Alsó-terem, 2011.06.28-09.25., 1♂, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 2♂, KCS, tcs. – Magyarország faunájára újként 2014-ben közölték (DISNEY et al. 2014).

Megaselia vernalis (Wood, 1909) – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 3♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves előtt, a létránál, 2011.03.25-07.29., 1♂, KLT-PA, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 1♂ 2♀, KCS, tcs. – Magyarország faunájára újként 2014-ben közölték (DISNEY et al. 2014).

Triphleba antricola (Schmitz, 1918) – Csodabogyós-barlang: Bezengő, 2009.12.17-2010.02.27., 17♂ 18♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 16♂ 42♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 3♂ 1♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 3♂ 12♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Feneketlen-hasadék, 2009.12.17-2010.02.27., 18♂ 26♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-05.05., 5♂ 9♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 16♂ 12♀, KLT-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Függőkert, 2009.12.17-2010.02.27., 9♂ 7♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 2♂ 1♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 1♂ 2♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 1♂ 4♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: L-akna, 2009.12.17-2010.02.27., 12♂ 58♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 6♂ 31♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 3♂ 12♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 3♂ 9♀, KCS-KLT-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 4♂ 11♀, KLT-KCS, tcs. – Csodabogyós-barlang: Lián-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 1♂ 14♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 23♂ 48♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 1♂ 8♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 2♂ 4♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: 5-ös-terem, 2009.12.17-2010.02.27.,

18♂ 23♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 21♂ 14♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 4♂ 11♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 3♂ 1♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 2♂ 5♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Meseország, 2009.12.17-2010.02.27., 6♂ 22♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 7♂ 11♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 3♂ 4♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 2♂ 1♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 11♂ 19♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 36♂ 56♀, KLT, tcs; 2010.02.27-06.05., 38♂ 64♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 4♂ 11♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 8♂ 11♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 4♂ 18♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Poroltó, 2009.12.17-2010.02.27., 1♂ 6♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 31♂ 67♀, KLT-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 1♂ 3♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Szív-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 32♂ 41♀, KLT-KCS, tcs; 2010.02.27-06.05., 1♂ 4♀, KLT, tcs; 2010.06.05-10.19., 7♂ 8♀, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 13♂ 29♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.07.22-10.05., 5♂ 17♀, KLT-KCS, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Átesűzés előtt, 2011.03.25-07.29., 2♂ 5♀, KLT-PA, tcs; 2011.11.27.-2012.03.24., 5♂, CSE-KLT, tcs; 2012.03.24.-2012.10.25., 8♂ 5♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Bagolyvár, balra, 2011.03.25-07.29., 2♂ 11♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Bagolyvár, guanónál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 5♀, KLT-PA, tcs; 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂ 3♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Bagolyvár, jobbra Új-terem, 2011.03.25-07.29., 5♂ 24♀, KLT-PA, tcs – 2011.10.27.-2012.03.24., 4♂ 2♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Bagolyvár, a létránál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 12♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Cseppkőes-terem, 2011.03.25-07.29., 14♂ 65♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24.-10.25., 18♂ 6♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Cseppkőes előtt, a létránál, 2011.03.25-07.29., 7♂ 25♀, KLT-PA, tcs – 2011.11.27.-2012.03.24., 5♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Felső-terem, 1992.00.00., 1♂, SCH, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.03.25-07.29., 15♂ 27♀, KLT-PA, tcs; 2011.11.27.-2012.03.27., 7♂ 3♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Létra alatt, 2011.03.25-07.29., 7♂ 21♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24.-10.25., 2♂ 7♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.03.25-07.29., 26♂ 123♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Régészjárat, 2011.03.25-07.29., 5♂ 9♀, KLT-PA, tcs – 2011.11.27.-2012.03.24., 1♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kölik-barlang: Végpont, 2011.03.25-07.29., 4♂ 11♀, KLT-PA, tcs; 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂, KLT-CSE, tcs; 2012.03.24.-10.25., 7♂ 3♀, KLT-CSE, tcs – Cserszegtomaji-kút-barlang: 2011.07.22.-10.05., 1♂ 1♀, TF-CSE, tcs – Lóczy-barlang: Alsó-terem, 2010.11.25-2011.02.04., 8♂ 15♀, CSE-KCS-KLT, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 6♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Bejárat, 2011.02.04-04.29, 1♂ 2♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 2♂ 26♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 5♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 1♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Felső-terem, 2011.09.25-2012.03.26., 3♂ 5♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Felső-terem, Kémény, 2012.02.04-04.29., 6♂ 7♀, CSE, tcs; 2011.06.28-09.25., 3♂ 1♀, CSE, tcs – Lóczy-barlang: Hátsókar, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 1♀, CSE-KCS-KLT, tcs; 2011.02.04-04.29., 3♂ 7♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 2♂ 9♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 6♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 1♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Kápolna, 2010.11.25-2011.02.04., 2♂ 1♀, CSE-KCS-KLT, tcs; 2012.02.04-04.29., 8♂ 34♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 3♂ 7♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 3♂ 7♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 8♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Középső-kar, 2011.02.04-04.29., 1♂ 1♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 1♂ 5♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 10♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 11♂ 23♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Középső-kar, lámpa, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 3♀, CSE-KCS, tcs; 2011.02.04-04.29., 6♂ 15♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂ 3♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 9♂ 17♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Kristály-üreg, 2011.02.04-04.29., 1♂ 2♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 1♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Lejtős-fülke, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 3♀, CSE-KCS-KLT, tcs; 2011.02.04-04.29., 2♂ 1♀, KLT-KCS-CSE, tcs; 2011.04.29-06.28., 10♂ 28♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 6♂ 16♀, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 6♂ 5♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Meleg-üreg, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂ 2♀, CSE, tcs; 2011.02.04-04.29., 3♂ 7♀, KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Meredek-folyosó, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂, CSE-KCS, tcs; 2011.02.04-04.29., 3♂ 1♀, KLT-KCS, tcs; 2011.04.29-06.28., 2♂ 5♀, KLT-KCS, tcs; 2011.06.28-09.25., 1♂, KLT-KCS, tcs; 2011.09.25-2012.03.26., 1♂ 8♀, CSE-KLT-KCS, tcs – Lóczy-barlang: Vizes-üreg, 1911.06.28-09.25., 2♂ 2♀, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.03.28-07.05., 16♂

28♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 5♂ 9♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 3♂ 11♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 3♂ 11♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 14♂ 52♀, KCS, tcs; 2012.03.28-07.05., 12♂ 31♀, KCS, tcs – Takó-barlang: 2010.01.30., 1♂, TS, esz – Takó-barlang: Bejárat, 8 m, 2009.12.05-2010.01.30., 3♂ 1♀, KLT, tcs – Takó-barlang: Első-üreg, 15 m, 2009.12.05-2010.01.30., 12♂ 15♀, KLT, tcs – Takó-barlang: Legbelső, 2009.12.05-2010.01.30., 23♂ 32♀, KLT, tcs; 2012.07.05-11.13., 14♂ 52♀, KCS, tcs.

Platystomatidae – Laposfejű legyek

Kistermetű, 2–8 mm nagyságú, hűvösebb, nedvesebb élőhelyeket kedvelő legyek. Lárvaik bomló szerves anyagokkal táplálkoznak. Magyarországon csupán 6 faj előfordulásáról tudunk.

Platystoma seminationis (Fabricius, 1775) – Cserszegtomaji-kút-barlang: 2011.07.22.-10.05., 1♂ 1♀, TF-CSE, tcs – Takó-barlang: Első-üreg, 15 m, 2009.12.05-2010.01.30., 1♂ 2♀, KLT, tcs.

Dryomyzidae – Hosszúszárnyú legyek

Közepes termetű, árnyékos erdőkben, cserjésekben élő legyek. Lárvaik rothadó gombában, ürülékben fejlődnek. Magyarországon csupán 2 faj előfordulásáról tudunk.

Dryomyza analis Fallén, 1820 – Csodabogyós-barlang: L-akna, 2010.06.05-10.19., 1♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Lián-terem, 2009.12.17.-2010.12.27., 3♂ 2♀, KLT-KCS, tcs – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2010.06.05-10.19., 1♂, KLT-CSE, tcs; 2010.10.19-2011.01.13., 1♂ 1♀, KLT-KCS-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Átszűzés előtt, 2011.11.27.-2012.03.24., 7♂, CSE-KLT, tcs; 2012.03.24.-2012.10.25., 3♂ 4♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 2, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves előtt, a létránál, 2011.11.27.-2012.03.24., 2♂, CSE-KLT, tcs; 2012.03.24.-10.25., 11♂ 3♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Létra alatt, 2012.03.24.-10.25., 5♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.11.27.-2012.03.24., 1♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Végpont, 2012.03.24.-10.25., 5♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2011.10.27.-2012.03.24., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs; Lóczy-barlang: 2010.11.25., 1♀, CSE, esz. – Takó-barlang, Bejárat (8 méter), 2009.05.10.-07.08., 3♂, KLT, tcs.

Heleomyzidae – Tüskésszárnyú legyek

Árnyékos helyeken, gyakran barlangokban, gombákban stb. élő legyek. Lárvaik elhullott állatokban, ürülékben, bomló növényi és állati anyagokban fejlődnek. Nagyobb család, az ismert hazai fajok száma 70 körül van, de bakonyi barlangokból közölük eddig csak 3 került elő.

Heteromyza atricornis (Meigen, 1830) – Csodabogyós-barlang: Lián-terem, 2009.12.17.-2010.12.27., 2♂, KLT-KCS, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 1♂ 3♀, KLT-PA, tcs; Lóczy-barlang: 2010.11.25., 1♀, CSE, esz. Takó-barlang: Legbelső, 2009.12.05-2010.01.30., 2♂ 3♀, KLT, tcs.

Heteromyza captioza (Gorodkov, 1962) – Csodabogyós-barlang: L-akna, 2010.06.05-10.19., 3♂ 2♀, KLT-CSE, tcs – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27., 3♂ 1♀, KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: 2011.03.25., 12♂ 7♀, TS, esz – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2011.03.25-07.29., 1♂ 3♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24.-10.25., 14♂ 11♀, KL-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Átszűzés előtt, KLT-CSE, 2012.03.24.-2012.10.25., 3♂ 1♀ – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves előtt, a létránál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – 2011.11.27.-2012.03.24., 5♂ 2♀, CSE-KLT, tcs; 2012.03.24.-10.25., 2♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem, a bejáratnál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 1♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.03.25-07.29., 1♂ 1♀, KLT-PA, tcs – 2011.11.27.-2012.03.27., 24♂ 3♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Létra alatt, 2011.03.25-07.29., 2♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2011.03.25-07.29., 1♂, KLT-PA, tcs, 16. – Szentgáli-kőlik-barlang: Végpont, 2012.03.24.-10.25., 4♂, KLT-CSE, tcs, 1-2. – Cserszegtomaji-kút-barlang: 2011.07.22.-10.05., 1♂ 5♀, TF-CSE, tcs; 2011.10.05.-2012.01.03., 3♂ 2♀, TF, tcs – Lóczy-barlang: 2010.11.25., 1♂ 1♀, CSE, esz; 2011.02.04., 3♂ 2♀, KLT-KCS, esz – Lóczy-barlang: Alsó-terem, 2010.11.25-2011.02.04., 1♂, CSE-KCS-KLT, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.03.28-07.05., 1♂, KCS, tcs;

2012.07.05-11.13., 2♂ 1♀, KCS, tcs – Takó-barlang: 2010.01.30., 1♂ 3♀, TS, esz – Takó-barlang: Legbelső, 2009.12.05-2010.01.30., 3♂ 7♀, KLT, tcs.

Suillia lurida (Meigen, 1830) – Takó-barlang: Bejárat, 8 m, 2009.12.05-2010.01.30., 2♂ 1♀, KLT, tcs.

Sphaeroceridae – Trágyalegyek

Rendszerint trágyadombok és iszapos helyek fölött röpködnek. Ritkábban barlangokban is megtalálhatók. Lárvaik trágyában, iszapban, gombában fejlődnek. Nagyobb kétszárnyú család, a hazai fajok száma meghaladja a 100-at.

Limosina silvatica (Meigen, 1830) – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2011.06.28-07.29., 3♂, KLT-KCS, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Átcsúszás előtt, 2012.03.24.-2012.10.25., 1♂ 3♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, jobbra (Új-terem), 2011.10.27.-2012.03.24., 4♂ 2♀, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 3♂ 2♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24.-10.25., 2♂, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves előtt, a létránál, 2011.11.27.-2012.03.24., 4♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem a bejáratnál, 2012.03.24.-10.25., 3♂ 1♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Keskeny-üreg, 2011.11.27.-2012.03.27., 2♂, CSE-KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Nagy-terem (Pele-járat), 2011.11.27.-2012.03.24., 4♂, KLT-CSE, tcs – Lóczy-barlang: Lejtős-fülke, 2011.06.28-09.25., 4♂ 2♀, KLT-KCS, tcs.

Sphaerocera curvipes Latreille, 1805 – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27, 3♂, KLT, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppköves-terem, 2011.03.25-07.29., 1♂, KLT-PA, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem, 2011.03.25., 1♂, TS, ecs – Szentgáli-kőlik-barlang: Régészjárat, 2012.03.24.-10.25., 3♂, KLT-CSE, tcs – Cserszegtomaji-kút-barlang: 2011.10.05.-2012.01.03., 2♂ 1♀, TF – Takó-barlang: Bejárat, 2009.07.08-11.18., 5♂ 1♀, KCS-KLT, tcs.

Telomerina flavipes (Meigen, 1830) – Szentgáli-kőlik-barlang: Átcsúszás előtt, 2012.03.24.-2012.10.25., 2♂ 1♀, KLT-CSE, tcs – Lóczy-barlang: Lejtős-fülke, 2011.06.28-09.25., 1♂ 6♀, KLT-KCS, tcs.

Calliphoridae – Fémeslegyek

Főleg erdős területekre jellemző, napfényt kedvelő legyek. Lárvaik elhalt állatokban, ürülékben, gilisztákban stb. fejlődnek. Ritkábban, elsősorban a *Pollenia* fajok, barlangokban is megtalálhatók. Magyarországon mintegy 40 fajuk él. (4. ábra)

4. ábra: *Pollenia* sp.
(Fotó: Tóth Sándor)

Pollenia rudis (Fabricius, 1794) – Takó-barlang: Bejárat, 2017.08.11., 1♂ 3♀, TS.

Calliphora vicina Robineau-Desvoidy, 1830 – Csodabogyós-barlang: Poroltó, 2010.06.05-10.19., 1♂ 1♀, KLT-CSE, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 1♂ 1♀, KCS, tcs; 2012.07.05-11.13., 1♂, KCS, tcs.

Calliphora uralensis Villeneuve, 1922 – Szentgáli-kőlik-barlang: Cseppkőves-terem, 2011.10.27-2012.03.24., 1♀, KLT-CSE, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.07.05-11.13., 3♂ 2♀, KCS, tcs.

Calliphora vomitoria (Linnaeus, 1758) – Szentgáli-kőlik-barlang: Bagolyvár, létránál, 2011.03.25-07.29., 1♀, KLT-PA, tcs; 2012.03.24.-10.25., 1♀, KLT-CSE, tcs – Szentgáli-kőlik-barlang: Felső-terem, a bejáratnál, 2011.03.25-07.29., 1♂ 2♀, KLT-PA, tcs – Takó-barlang: Bejárat, 2017.08.11., 1♂ 1♀, TS.

Lucilia caesar (Linnaeus, 1758) – Lóczy-barlang: 2011.04.29-06.28., 12♂ 1♀, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.11.13., 1♀, KLT.

Muscidae – Igazi legyek

A legközönségesebb legyeink tartoznak a családba. Lárvaik főleg korhadó anyagokban és ürülékben fejlődnek. Magyarországon 300-nál több fajuk él. Bakonyi barlangokból mindössze két egyed került elő.

Hydrotaea irritans (Fallén, 1823) – Lóczy-barlang: Bejárat: 2011.04.29-06.28., 1♀, KLT-KCS, tcs – Pokol-lik-barlang: 2012.11.13.-2013.05.22., 1♂, KLT, tcs.

Hyppoboscidae – Kullancslegyek

Főleg emlősök szőrzete és madarak tollazata között rejtőzködő vérszívók. Különösen erdőben az embert is gyakran zaklatják. Kis család, Magyarországon 11 faj előfordulásáról tudunk.

Lipoptena cervi (Linnaeus, 1758) – Csodabogyós-barlang: Óriás-terem, 2009.12.17-2010.02.27, 1♂, KLT, tcs – Takó-barlang: Legbelső, 2009.03.06-05.09., 1♂, KCS-KLT, tcs – Takó-barlang: Bejárat, 2017.08.11., 1♀, TS, esz.

Köszönetnyilvánítás

Elsősorban köszönet és elismerés illeti Csermák Zsoltot, Katona Lajos Tamást, Kutasi Csabát, Piri Attilát, Schäffer Istvánt és Takács Ferdinándot, a bakonyi barlangokban, nem ritkán kényelmetlen helyzetben, gyakran veszélynek kitett körülmények között gyűjtött értékes kétszárnyú (Diptera) anyagért. Külön köszönöm Katona Lajos Tamás hasznos tanácsait, valamint a barlangok helyét szemléltető térkép átengedését. Továbbá köszönetet érdemel dr. Majer József egyetemi tanár a kézirat jobbító szándékú és alapos lektorálásáért, valamint a MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma a dolgozat kiadásáért.

Összefoglalás

Legkorábban feltehetőleg Dudich Endre közölt több dolgozatában izeltlábúakra vonatkozó adatokat a Tapolcai-tavasbarlangból (DUDICH 1925, 1941). Valószínűleg Loksa Imre végzett első ízben célzott zoológiai kutatásokat bakonyi barlangokban, közelebbről a balatonfüredi Lóczy-barlangban, a Tapolcai-tavasbarlangban és a Bazaltutca barlangjaiban (LOKSA 1960a, 1960b, 1961). A legjelentősebb barlang-faunisztikai kutatások Eszterhás István nevéhez fűződnek, aki elsősorban az Alba Regia-barlang állatvilágának feltárásában ért el jelentős eredményeket (ESZTERHÁS 1984). Ő gyűjtötte az Alba Regia-barlangban a hőszerűnyogot [*Chionea austriaca* (CHRISTIAN, 1980)].

A bakonyi barlangok kutatásában is jellemzők a gerincesekre, elsősorban denevérekre irányuló vizsgálatok. A gerinctelenekre, ezen belül a kétszárnyúakra vonatkozó kutatási eredmények szaporodása elsősorban a talajcsapdázásoknak, valamint a célzott légygyűjtéseknek köszönhető.

Az utóbbi évtizedekben Csermák Zsolt, Schäfer István Zsolt, Katona Lajos Tamás, Kutasi Csaba és a szerző mellett valószínűleg mások is végeztek (elsősorban talajcsapdázással) néhány bakonyi barlangban (Csodabogyós-barlang, Szentgáli-kőlik-barlang, Lóczy-barlang, Takó-barlang stb.) gerinctelenekre vonatkozó intenzív faunakutatást. A jelen dolgozat a talajcsapdázásból valamint személyes gyűjtésekből származó kétszárnyú (Diptera) anyag adatait tartalmazza.

Az anyag egy kisebb részét, elsősorban a púposlegyeket (Phoridae) determinálásra korábban kiküldtük Henry Disney specialistának, aki a példányok között több Magyarország faunájára új fajt is talált (DISNEY et al. 2014). A most közölt anyag túlnyomó részét a szerző határozta meg.

A Bakony barlangjaiban az 1970-es évektől a szerző is gyakran gyűjtött gerinctelen állatokat, főleg rovarokat, elsősorban kétszárnyúakat (TÓTH 2015). Ezek zöme azonban nem igazi barlanglakó légy.

A szerző dolgozatában röviden áttekinti a bakonyi barlangok kétszárnyú (Diptera) faunájára vonatkozó eddigi ismereteket. Figyelembe véve az ide vágó korábbi közlemények: DISNEY et al. (2014), ESZTERHÁS (1979, 1984), TÓTH (2015) eredményeit is, a jelen dolgozat 16 családhoz tartozó 49 Diptera faj a Bakony-vidék barlangjaiban való előfordulásáról tudósít.

Irodalom

- DISNEY, R. H. L., KUTASI, CS., KATONA, L. T. & TÓTH, S. (2014): New records of scuttle flies (Diptera: Phoridae) from caves in the Bakony Mountains, Hungary. – *Fragmenta Faunistica* **57** (1): 57–62.
- DUDICH, E. (1925): Faunistikai jegyzetek, I. (Faunistische Notizen, I.) – *Állattani Közlemények* **22**: 39–46.
- DUDICH, E. (1941): Nachträge und Berichtigungen zum Crustaceen-Teil des ungarischen Faunen-Kataloges. – *Fragmenta Faunistica Hungarica* **4**: 30–33.
- ESZTERHÁS I. (1979): Adatok az Alba Regia-barlang faunájához. – *Alba Regia-Barlangkutató Csoport Évkönyve*, 48 pp. – kézirat
- ESZTERHÁS I. (1984): Az Alba Regia-barlang állatvilága. – *Karszt és Barlang* **1**: 25–30.
- LOKSA, I. (1960a): Über die Landarthropoden der Teichhöhle bei Tapolca (Ungarn) (*Biospeologica Hungarica*, VIII.). – *Opuscula Zoologica* **4** (1): 39–51.
- LOKSA, I. (1960b): Faunistisch-systematische und ökologische Untersuchungen in der Lóczy-Höhle bei Balatonfüred (*Biospeologica Hungarica*, XI.). – *Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis, Sectio Biologica* **3**: 253–266.
- LOKSA I. (1961): A Kovácsi hegy ízeltlábúiról. – *Állattani Közlemények* **46**: 65–80.
- TÓTH S. (2015): Adatok a Bakony-vidék barlangjainak faunájához. – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis* **32**: 121–163.